

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemana velja:

Za celo leto predplačan 15 gl., za pol leta 8 gl., za četrt leta 4 gl., za jeden mesec 1 gl. 40 kr.

V administraciji prejemana velja:

Za celo leto 12 gl., za pol leta 6 gl., za četrt leta 3 gl., za jeden mesec 1 gl.

V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gl. 20 kr. več na leto.

Posamne številke po 7 kr.

Naročnino in oznanila (inserte) vsprejema upravništvo in ekspedicija v „Katol. Tiskarni“ Koptarjeve ulice št. 2.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma ne vsprejemajo.

Vredništvo je v Semeniških ulicah št. 2, I., 17.

Izhaja vsak dan, izvemši nedelje in praznike, ob pol 6. uri popoldne.

Vredništva telefon-številka 74.

Štev. 270.

V Ljubljani, v četrtek 25. novembra 1897.

Letnik XXV.

Državni zbor.

Dunaj, 24. novembra.

Odločilna bitka.

Levičarski generalni štab je minule dni do zadnje pičice izdelal svoj načrt za odločilno bitko, postavil armado v bojne vrste ter posameznim načelnikom bojnih čet razdelil natančna določila. Časnikarski njihovi trobentači napovedujejo dolg in brezoziren boj proti nagodbenemu provizoriju, ki je danes na dnevnem redu.

Wolf se je koncem zadnje seje zagrozil, da mora vse v kosce, desnica mora čutiti nemške pesti, vlado odnese vihar obstrukcije.

Dunajsko prebivalstvo je v gostih trumah danes zasedlo obe galeriji, da se brez vstopnine kratkočasi ob turški godbi v zbornici.

Kogar veselé kozli političnih harlekinov, ta boče ta in prihodnji teden imel mnogo sladke dušne paše.

Posl. Heeger je ravnokar privlekel v zbornico novo desko, to je pokrivalo pisalne mize, katero si je dal narediti pri nekem mizarju, ker je predsedstvo po slugah odstranilo vsa pokrivala.

Slavnoznani Glöckner — vsaj sam si domišlja, da mu po smrti postavijo v zbornici spomenik poleg Schmerlinga — si je baje naročil cel torvor ragelj, da jih razdeli med otročaje na levi. — Schönenerer boče nekda trobil na „bombardon“, Wolf razbijal na veliki boben.

To ni šala. Ravnokar je dr. Pergelt izročil Wolfu pokrivalo podobno ploščo, ki utegne biti iz ulitega železa. Torej škandale hočejo levičarji, ki pri vsaki priliki, kakor zopet včeraj v delegaciji, naglašajo, da bi bili Slovani brez nemških dojníc še danes kot divjaki po gozdih preganjali medvede in ture. Dobro, naj razgrajajo možje brez duha in omike, ki so danes vodje nemškega naroda. In če s silo preprečijo nagodbeni provizorij? Potem preostaja vladi samo ustavni provizorij. In tega se boje ustavo-

verci, tega se bojé tudi Wolfo, ker le s krikom v zbornici razširjajo dvomljivo svojo slavo.

Zato je desnica naloga, da vstraja v tem boju, odbija previdno levičarske napade ter s fizično močjo, vstrajnostjo in potrpežljivostjo brani svoje postojanke. — Za nas ni nagodbeni provizorij prvo vprašanje, temveč obstanek večine, zveza Slovanov proti nemški federaciji.

Danes je pač težko prorokovati, kako se skonča ta bitka, ki utegne trajati noč in dan do srede decembra. Italijanska vladna „rezerva“ je nezanesljiva, kar je nam Slovincem posebno všeč, kajti tem slabše je naše stališče, čim tesnejša je zveza med Italijani in vlado.

Katol. ljudska stranka je zadnje tedne vsled raznih vzrokov omahovala. Včeraj pa je po večurnem razgovoru sklenila z vsemi proti jednemu glasu: Ker je nagodbeni provizorij le prehodnu, ker z novim letom preneha privilegij z Ogersko, ki ga ima pri prometu z žitom in moko, in ker klub upa, da boče definitivna izvršitev nagodbe v finančnem in gospodarskem oziru za Avstrijo pravičnejša, sklenu klub, da boče glasoval za nagodbeni provizorij ter odklonil vse predloge manjšine.

Boj se je pričel.

Predstraže so zadele na sovražnika, pričelo se je streljanje, boj s kopiti in pestmi.

Ob 1/2. uri predsednik Abrahamowicz z otvori sejo.

Dr. Gross alias Barbarossa zajaše konja ter stopi pred svoje bojne čete z zastavo v rokah. Pritožuje se o nasilnosti predsedstva, zakaj nista danes pred provizorijem na dnevnem redu dve ministerski zatožbi.

Nato se je pričelo streljanje v zrak, glasovanje po imenih. Do 1/3. ure je bilo pet glasovanj.

Levičarji so si naročili nad 90 raznih peticij, mej temi 56 doslovnih proti jezikovnim naredbam.

Mladočeh dr. Dyk predlaga, naj se o vseh teh

peticijah sumarno obravnava, to je, ob jednem glasuje.

V tem trenutku Schönenerer zapali sod z dinamitom, da se razkadi po vsej zbornici. Schönenerer namreč zahteva besedo; ker mu je predsednik takoj ne dovoli, skoči kot tiger s svojega sedeža, po stopnjicah doli, k predsedniku gori, trešči s pestjo na predsednikovo mizo, zgrabi zvonec ter hoče zbežati s plenom. Toda v istem hipu dere nad petdeset poslancev z desnice proti njemu.

Poljak Potoczek mu iztrga zvonec ter ga potisne doli. Pestí se krčijo, divji krik v zbornici, ministri zapusté dvorano, predsednik svari, kliče, kriči, toda v huronskem kriku ni slišati niti besede njegove. Zato pretrga sejo za 15 minut.

Mej tem stojé poslanci še vedno v gručah v prepiru in glasnih razgovorih. Wolf s tovariši se ne premakne z mesta, stražijo ga Potoczek in drugi.

Predsednik se vrne z novim zvonce, češ, da ne prime prejšnjega, ki ga je držal v rokah Schönenerer.

Levica ploska, kriči, tepta, ropota.

Wolf zgrabi novi zvonec ter zvoni, predsednik tudi ta zvonec postavi na stran. V tem trenutku skoro vse dere k predsedniku v krik in nepopisni razburjenosti.

Bližnji poslanci okolu Wolfa se zgrabijo, potiskajo tje in sem.

Schönenerer zgrabi ministerski stol, vzdigne kvišku, da bi udrihal po glavah. Dvajset rok ga zgrabi in davi.

Profesor na nemškem vseučilišču v Pragi, dr. Pfersche, potegne velik nož iz žepa, odpre ter kriči: Trebuhe Vam param, pokoljem Vas.

Wolf kriči: Z revolverji Vas postreljamo. — Jeden zgrabi kozarec za kozarcem ter vodo meče v obraze.

Dvorni svetnik Suklje zgrabi Pferscheta za reko, da z nožem ne udari Biesnowskega.

LISTEK.

Jedna sama noč.

Spisal Ivan Gradar.

Oče me je poklical; mislim, da je bilo krog jedne po polnoči. Trepalnice so se mi še sprjemale, ko sem se v naglici površno oblekel, na to pa sem stopal pol v sanjah, pol v zavesti po strmih stopnicah navzdol. V veži je bilo precej hladno in čisto tema. Odprl sem vrata in pogledal na nebo. Nobene zvezde; čez in čez sama dolgočasna, mokrosiva barva. In nikjer nič svetlobe; samo daleč tam se je medlo bleščalo v nekem oknu.

Stopil sem po prstih v sobo, kjer je ležala moja mati. Zrak je bil težak in gost, poln tistega tujega, vznemirjajočega duha, kakor plava ob bolniških posteljah.

Zdelo se mi je, da spi. Dihala je naporno, da so ustnice ob vsakem dihljaju zatrepetale. Pogladil sem jo po čelu; bilo je mrzlo, kakor led, a doli v obrvih sem začutil potne kaplje, kakor bi bila vročina še le ravnokar izginila. Obraz se je v teh kratkih dneh popolnoma izsušil, ali črte se niso spre-

menile, — še vedno tako dobre, ljubeznipolne in polne trpljenja.

Na mizi je stalo veliko število kozarcev, steklenic in sklenic. Mleko, vino, limonada, čaj in neka črnkasta pijača, ki smo jo dobili od zdravnika: — vsako uro majhno žličico. Jaz sem sovražil to črnkasto tekočino. Dišala je neprijetno in ostavila v ustih zoperno osladen okus.

Zavil sem se v havelok in sedel k svetilki, da bi čital. Pred seboj sem imel krajše sestavke Emersonove. Ali čutiti sem začel, kakor bi mi vrtal kdo s svedrom v glavo, počasi, natančno in previdno, in zaprl sem knjigo. Nocoj me je bilo strah te matematične poezije in lirsko vznesene logike.

Ob svetilki je zabrenčala muha. In kakor bi se zavedel šele ta trenutek čudovite, pričakujoče tišine, ki je ležala v sobi, tam zunaj in po vsem svetu. Nisem si upal prestaviti kolena na koleno, da bi ne začel ob stol. Postelja in stene in slike na njih, — vse se je izgubljalo v pustem polmraku, samo pod reflektorjem svetilke se je svetil velik krog.

Mati je dihala še vedno, kakor ob mojem prihodu: naporno in redno.

S tihimi koraki sem stopil k nji in se nagnil

k njenemu obrazu. Ona me je gledala naravnost v oči mirno in nepremično, da me je pretreslo do mozga. Hotel sem jo prijeti za roko ali jo poljubiti na lice, toda nisem se ganil. Tako težko mi je bilo, kakor bi zagledal hipoma pred seboj vse svoje življenje, — nehvaležnost, laž in nezvestobo... In ta trenutek je bil večnost.

Njene trepalnice so se zatisnile, jaz pa sem ostal pri nji. Sedel sem poleg postelje in se naslanjal s komolcem prav pri vzglavju. Spominjal sem se na različne momente, ki se mi je zdelo, da sem jih bil že davno pozabil ali na katere pozneje sploh nikdar mislil nisem, ker se mi niso videli važni... Nekdaj sem slonel razjarjen in slabe volje ob oknu; preslišal sem bil ravnokar „pridigo“ od matere in odgovoril sem jako pikro. Ko se za trenutek ozrem, zdrznem se od strahu in sramote. Váme so bile uprte njene oči, ljubeče, izmučene in proseče; in v očeh sta se svetili dve solzi... Ko sem bil študent, ležal sem svoje dni v bolnišnici in moja mati me je prišla posetit. Vedela je sama, kje je moja postelja in ni vprašala nikogar. Ali postelja je bila prazna. Obstala je kakor kamen in lica so ji osinela iz grla pa se ji je izvil samo neznan šibek glas

Skratka: bil je boj, kakoršni so po beznicah. Provročili so ga in s namenom izzvali levičarji; desnica je branila predsedništvo. Vse je razburjeno vsled te ostudne silovitosti levičarjev. Tarih prizorov ni videla še nobena zbornica. To je sramota pred vso Evropo!

Takoj po zaključku seje ob 3/4. uri je predsednik pozval okolu 15 poslancev, da izpovedó kot priče o dogodkih.

Vse sodi, da se bodo Pfersche, Schönerer in Wolf morali zagovarjati pred sodiščem.

Državni pravdnik je ob 5. uri že prevzel zapisnik, ki je bil sestavljen v predsednikovi pisarni.

Kakor se govori, bode morala vlada s stražo braniti ustavo, parlamentarizem, predsedstvo v zbornici.

Se sedaj ob 6. uri stojé poslanci po hodnikih ter se živahno razgovarjajo o današnjih dogodkih, kakoršnih ne pozná zgodovina parlamentarizma.

Škandalozni prizori v parlamentu.

Dodatno k poročilu našega stalnega dopisnika navajamo še opise večeršnjih za celo Avstrijo sramotnih prizorov, kakor jih navajajo nekateri dunajski listi.

„Reichspost“ piše o tem groznem prizoru nastopno:

Kmalu po 2. uri se pripeti nekaj izvanrednega. Mladočeški poslanec Dyk prosi za besedo, kar vzbudi splošno začudenje na levici. „Cujte! Sedaj pride nekaj“, kriče nekateri levičarji. Posl. Dyk predlaga, naj se o vseh, doslovno enakih peticijah proti jezikovnim naredbam glasuje ob enem in naj se preberó samo podpisi. S tem bi bili z jednim udarcem odbiti vsi obstrukijski nameni. Nepopisen vrišč sledi temu predlogu.

Okolu predsedstva se zbere cela tropa levičarskih poslancev, ki mej groznim vriščem zahtevajo drug za drugim besedo. Poslanca Funke in Lang se začneta prepirati, posl. Pospišil zagradi poslanca Funkeja za roko, da bi ga potisnil nazaj, nepopisen tumult nastane, mej sedeži zapisnikarjev se vali sem ter tje razburjena množica, v splošnem krik in viku je nerazumljiva vsaka beseda, le mogočen glas posl. Wolfa je čuti in pa zvonec predsednikov, ki ga vihti neprestano.

Posl. Schönerer kriči na vse grlo: „Prosim besedo!“ Splošen smeh na desnici, novi škandali na levici. Posl. Gross protestuje proti predlogu posl. Dyka, češ da je nedopusten v smislu poslovnega reda. Njemu se pridružuje posl. Pfersche, ki je ravnokar odložil čast zapisnikarja. Levičarji kriče nad desnico: „Spodobno se vedite!“, Wrabetz pa zavpije še močnejim glasom: „Mladočehi razlagalci poslovnega reda!“

Predsednik izjavi, da ne dopušta nikake debate. Posl. Pfersche predlaga, naj se naroči peticijskemu odseku, da v teku štirih tednov poroča o teh peticijah, in zahteva, da se o teh dveh predlogih vrši imensko glasovanje. Takoj za njim se oglasi Wolf, zahtevajoč, naj predsednik pretrga sejo radi tolikega nemira. Posl. Pergelt prične govoriti, predsednik ga ustavi, Wolf pa zakriči nad njim: „Go-

Spreletelo jo je v prvem hipu, da sem umrl tu na samem brez nje. Jaz pa sem stal ob vratih in sjokal bi se bil od ljubezni...

Ali vsi ti prizori postajali so nejasni, menjavali so se hitro in izginjali. Obsla me je utrujenost in naslonil sem glavo na blazino...

Moja mati je umrla.

Okrog postelje je stalo vse polno žensk; nekatere sem poznal in bile so mi zoperne. Čemu so prišle, s svojimi starimi, dolgočasnimi obrazi, rado vednimi očmi in dolgimi njuhajočimi nosovi! Vse so se vrtile v jednomer in mahale z rokami, kakor bi imele neprestano opravka, a kljub temu se nobena ni pritaknila kakšne potrebne stvari. — Moje sestre so napravljale mrtvaški oder; vse so jokale in časih celó na glas. To me je napravljalo nervoznega. Kaj je treba tega? Pa jo vzbudite! Mimo postelje, kjer je ležala mati, sem hodil hitro, ne da bi se ozrl nanjo. Zdelo se mi je celó samemu, da je vse moje urno kretanje afektirano. Loteval sem se z veliko gorečnostjo stvari, ki bi jih opravili ravno tako lahko brez mene. In pri tem sem bil vsem in vsakomur v napoto. Zgrabil sem klobuk in odhitel na cesto; ali sredi pota nisem več vedel, kam sem se bil namenil in vrnil sem se prav tako hitre domu. (Konec sledi.)

spod predsednik, nikar ga ne motite, to je nedostojno“.

Pergelt v kljub temu govori nadalje in predlaga, naj se naroči budgetnemu odseku, da poroča v osmih dneh o neki specialni peticiji, ter zahteva, da se o tem glasuje po imenih, na kar predsednik vnovič izjavi, da ne dopušta nikake razprave. Novi ugovori in nepopisen vrišč.

Posl. Kaiser protestuje proti vsprejemu Dykovega predloga in zahteva, da se o njem glasuje po imenih, kakor tudi o njegovem predlogu samem. Nadalje predlaga, naj odsek sestavi pismeno poročilo in o tem glasovanje po imenih.

Predsednik vpraša posl. Schönererja, ki zahteva besede, če želi staviti kak predlog. Odgovori naj: da ali ne. Le v to svrhu mu more dovoliti besedo. Duha moreči krik sledi tem besedam. Burni vmesklieci. Predsednik: „Besedo ima toraj posl. Schücker!“ Schönerer: „Oho!“ Po tem vzkliku zapusti kričač svoje mesto in drvi k predsedniški mizi, iztrga iz rok zvonec predsedniku, Mladočehi pridrve za njim, njim slede ostali levičarji, ki nakrat obležejo predsedstvo, mej tem ko Schönerer neprestano zvoni. Mladočehi zagrabijo Wolfa in Schönererja, da bi ju vrgli z vzvišenega mesta, prične se praveati pretep in le nepopisni sem ter tje se valeči gnječi se je zahvaliti, da se ne pripeti kaj hujega. Mej tem so Mladočehi iztrgali zvonec Schönererju iz rok, predsednik prekine sejo in zbeži iz dvorane. Vrišč se ponavlja neprestoma, predsedniški prostor oblegajo mnogostevilni poslanci.

Ob 3/4. uri: Seja je še vedno pretrgana. Poslanec Wolf s svojo gardo oblega še vedno predsedstvo. Izmej desničarjev je na straži v bližini predsedstva le posl. Potoček.

Ob polu štirih se seja zopet otvori. Predsednik izjavi, da mora vzeti v roko drugi zvonec, ker je imel prejšnjega v roki posl. Schönerer. Nadalje izjavi, da ne more nadalje voditi predsedstva, ker sta ga onečastila s svojo prisotnostjo posl. Wolf in liberalec Steiner. Po tem pojasnilu padejo Poljaki in Mladočehi po omenjenih dveh poslancih ter jih skušajo odstraniti od predsedstva. Tu nastane splošen pretep, katerega se vdeležuje do 200 poslancev. Posamni poslanci pograbiyo stole in jih uporabljajo v bojne namene. Tropa se vali jednako valovom. Posl. Wolfu se vkljub premoči nasprotnika, ki ga potisne raz vzvišenega mesta, vselej posreči, da si pribori prejšnje mesto. Grozen tumult vlada po vsej zbornici, galerija kriči: „Fej tak parlament!“

Ob 3. uri: Posl. Pfersche potegne iz žepa nož in ga vrže proti poljskemu poslancu Wielovickemu. K sreči zagradi poslednjega za roko poslanec Horansky* in nož odleti poslancem za hrbet.

Predsednik po tem dogodku zaključi sejo, katero je moral trikrat prekiniti, in prosi poslance, ki so videli poslednji prizor, naj se podajo v predsedniško pisarno, da se o tem sestavi zapisnik. Grozovit vrišč sledi njegovim besedam.

Po sklepu seje so opazili poslanci, da je jeden kričačev vrgel predsednikov stol na sredo dvorane.

Prihodnja seja se je naznanila poslancem pismenim potom in se prične danes popoldne ob 1. uri.

Zbernično predsedstvo se je nato izjavilo principijelno za določitev straže v varstvo predsedstva.

Žid Pfersche, član nemško-liberalne stranke, vseučilišni profesor v Pragi, se skuša opravičiti s tem, da je posegel po nožu v silo, ker ga je davilo več poslancev.

Dr. Gessmann je pobral Pferschetov nož in se je z njim v splošni gnječi ranil na roki.

Vse stranke so se sešle nato k posvetovanju in ne ve se, kaj se bo navzlic takim škandalom sklenilo. — Pretep v zbornici je prava slika revolucije v zbornici.

* * *

Židovski list „Wiener Allgemeine Zeitung“ zvrča vso krivdo na desničarske poslance. Pravi namreč, da je tropa poslancev podrla na tla posl. Wolfa, ga vlekla za lase in za brado ter ga obdelovala z nogami; da, tudi hrbet poslanca Pferscheta je bojda moral prenesti nekaj udarcev s pestmi.

Njegov sodrug „Wiener Extrablatt“ pripoveduje, da sta se obdelovala s pestmi posl. Hagenhofer in Schönerer. Grof Vetter je miril poslance z vodo, ki jo je izlival iz neke steklenice, ministri so

* Po poročilu našega dopisnika poslanec Šuklje.

pričetkom boja ostavili dvorano, jedini železniški minister je vztrajal do konca.

„Wiener Abendpost“ omenja, da je poslanec Wolf zgrabil tudi drugi zvonec predsedniku s besedami: „Sedaj pridejo na vrsto vsi zvoncei, ki so se rabili na železniških postajah.“

Pred sklepom seje je prosil predsednik reditelje, naj stražijo posl. Wolfa, Schönererja, Kittela in Anton Steinerja, ki so oblegali njegov sedež, da ga ne napadejo.

Iz dežele reda in dela.

Celih trinajst let se trdi neprenehoma po uradnih časopisih, da je današnji vladin zistem na Hrvatskem osnovan na redu in delu. To je sicer krasen princip za vsako vlado, a če se v resnici izvaja, potem more biti brez dvombe tudi narod z njim zadovoljen, kajti kjer je v deželi red, tam se tudi dela, tam narod napreduje duševno in gmotno. Vkljub vednim trditvam od vladine strani, da je na Hrvatskem vse v redu, se je pokazalo ravno letošnje leto, da te trditve niso resnične, in da mora biti nekaj gnjilega v državi Danskej. Samo tečajem tega leta je obsojeno do dandanes od sodnijskih stolov na Hrvatskem in v Slavoniji čez 500 oseb radi zločinstva ustanka, bune, odpora proti poglavarstvenim osebam in raznih političnih zločinov, kakor tudi radi prestopka bunjenja. Radi takih kašnjevih del sedi v preiskovalnem zaporu raznih sodnijskih stolov do 300 oseb, proti katerim ni še sestavljena obtožba.

Dobro se še spominjajo bralci „Slovenca“ nesrečnega dogodka v Bošnjacih prigodom zadnjih volitev. Ne samo, da je bilo že takrat mnogo nedolžnih žrtev, nego toži zdaj državni pravdnik 70 bošnjačkih prebivalcev, na čelu jim kapelana Firingera, radi zločina ustanka. Tedaj nove žrtve se zahtevajo pri tem tako žalostnem dogodku. Te dni pride na red tudi dogodek v Sjeničaku. Toženo je 36 tamošnjih prebivalcev radi zločinstva potajnega umorstva; radi zločinstva ustanka in bune pride pred sodnijo čez 100 oseb.

V Bebrincih v Slavoniji se je bil narod uprl občinski oblasti, ker je bil jeden občinski mlin proti njihovej volji v najem dan osebi, katere občinarji niso hoteli imeti v omenjenem mlinu. Bilo je obtoženih 87 prebivalcev iz dotične vasi ter so vsi kaznovani s zaporom od dveh tednov do dveh let.

V Kloštru Ivaniću, kjer narod ni hotel imeti od kotarske oblasti nameščenega župana, prelila se je letošnje spomladi kri, ker so žandarji streljali na narod; zdaj je obsojenih pa še 14 prebivalcev na zapor radi ustanka.

Prav značajan pa je ta le slučaj. V Mitrovici je sodbeni stol obsodil nekega Simunovića posestnika iz Šida na 18 mesecev težke temnice, in sicer radi zločinstva motenja javnega mira. Po obsodbi je ta posestnik storil to zločinstvo zato, ker je javno govoril, „da je šidska kr. oblast kriva, da je narod zapeljan, da je kotarska oblast sama napravila socializem, da najpošteniji ljudje kakor Simon Mihajlović in Ljubomir Matić in drugi sede v zaporu, kotarska oblast čini zloporabo uradne oblasti, ker jih je zaprla nedolžne, kotarska oblast je kriva, da je prišla vojska v Šid, da kotarska oblast drži na stolici take občinske činovnike, ki bi morali že zdavnej sedeti v kaznilnici v Mitrovici, a kotarska oblast take ljudi še podpira“.

Na glavnej razpravi se je branil Simunović sam, rekoč, da je on kritiziral delovanje kotarske oblasti v Šidu, in sicer na dan same volitve, pred volilnim poverenstvom in kotarskim predstojnikom, ki mu je celo stisnil roko, ko je dovršil govor. Obtoženec je govoril z dovoljenjem predsednika volilnega poverenstva. Kotarski predstojnik je priznal, da je posle govora stisnil roko govorniku, ali je dodal, da je to storil iz „političnih motivov“. Da se stvar razjasni, je treba dodati, da je Simunović, če tudi je tako kritiziral kotarsko oblast, priporočal volilcem vladinega kandidata. In Simunović je zaprt že tri mesece.

A to, kar se je omenilo, še ni vse. Koliko je po deželi še drugih takih obtožb glede posamnih oseb. Koliko je pravd in obsodb med časnikarji, saj vidimo, kako se opozicijske novine plenijo in obsojajo, dočim uradne sipljejo iz polnih pregršč razna ogovarjanja in sumničenja na opozicijo brez vsake zapreke.

Kdor tedaj s pazljivim očesom opazuje, kaj se godi na Hrvatskem, posebno letošnje leto, ta ne more na noben način verjeti, da vlada v tej kralje-

vini red, kakor se v kljub temu neprenehoma trdi. Že sama nagla sodba, ki je bila razglašena v 12 okrajih, potrjuje, da je današnje stanje na Hrvatskem nepovoljno. Nekakšen nemir je zavladal v narodu ravno vsled tega, ker se narodu vsiljuje neka poznata ideja, za katero ni bil nikdar zavzet, nego se jej je vselej upiral ter se celo tudi uprl 1. 1848, kakor je dobro znano. Za to nesrečno idejo, katero mislijo Mažari na Hrvatskem sčasoma na vsak način izvesti, se trudi tudi današnji vladni zistem, a mesto da se drži zares svojega reka, da dela za narod posebno v gmotnem pogledu, prepušča ga samega sebi; oblasti pa so prisiljene, da skrbe za to, da hrvatska opozicija ne pride nikjer do večine. — Radi tega tudi toliko borb med političnimi oblastmi in narodom, ker si narod ne da vsiliti ono, kar hočejo oblasti. Pride li zbog nestrpnosti činovnikov do žalostnih dogodkov, kakor so zgoraj omenjeni, katerih seveda ne more nobeden odobravati radi naroda samega, saj slede kasneje še hude kazni po navadi za narod, dočim se oni, ki so dali vsemu povod, srečno izmaknejo. Hrvatska je potrebna zares, da zavlada v njej red in delo, ali kakor okolnosti kažejo, je še daleč ta zaželjeni čas.

Politični pregled.

V Ljubljani, 25. novembra.

Grof Badeni odstopi (?). Dunajski antisemitski list „Reichspost“ objavlja v včerajšnji številki nastopno vest: Kakor smo zvedeli iz verodostojnih virov, namerava ministerski predsednik grof Badeni odstopiti tekom meseca decembra. Vsprejem zadnje njegove ostavke je bil odklonjen na najvišjem mestu le z ozirom na nagodbeni provizorij, katerega mora dognati Badenijeva vlada. Ker se to vprašanje v kratkem (?) spravi pod streho, se bode poslužil že dalje časa utrjeni ministerski predsednik prve prilike, da doseže svoj namen. Na njegovo mesto se kandiduje sedanji domobranski minister grof Welsersheimb, ki bi seveda le začasno vodil državno krmilo. — Imenovani list dostavlja temu poročilu naslednjo opazko: Priznati moramo odkrito, da z ozirom na najnoveje Badenijeve izjave ne moremo prav verjeti temu poročilu. Utrujen je grof Badeni, bogati kavalir, res že dolgo, in davno je že želel, ostaviti sedanje trnjevo mesto. Toda . . . Sicer so se pa v Avstriji že pogostokrat pripetile nepričakovane reči. — Mi tudi tako pravimo. Stališče grofa Badenija bode z vsprejemom nagodbenega provizorija znova utrjeno in nikakega posebnega povoda ne bo imel, dati slovo ministersti časti. Res pa je nasprotno tudi, da se pod njegovo vlado ne bode dognala nova pogodba z Ogersko.

Spravni predlogi Čehov in Nemci. Vsa dva je pričakoval, da Nemci ne bodo odobraval predlogov, kakor jih navaja mladočeško vodstvo v dosego sporazumljenja mej Čehi in Nemci v deželah češke krone. Po vseh svojih glasilih se protivijo tem ponudbam s češke strani ter izjavljajo, da hočejo nadaljevati boj, dokler ne zmagajo — pravičnost! Čujte in strmite! Nemsko-liberalna in nacionalna glasila, mej njimi dunajska židinja „N. Freie Presse“, se drznejo pisati o pravičnosti, katero liberalno-nacionalna stranka najmanj pozna in poznati hoče. Ko bi bili to stranko vodili vselej nazori pravičnosti, ne bi bilo prišlo sedaj do tako ljutih bojov, kajti Čehi in vsi ostali Slovani bi bili zadovoljni s pravičnostjo, katero sedaj pogrešajo na vsi črti.

Dopolnilna volitev na Hrvatskem se vrši, kakor že omenjeno, dne 1. in 4. dec. Vladna stranka je postavila nastopne kandidate: v okraju Dolnja Stubica baron Hellenbach, za okraj Sv. Ivan-Žabno veleposestnik Fodroczy, za Novigrad dr. Perčić, za Brod dr. Gavranč, za Vrbovsko kanonik Martinel, za Bošnjake dr. Silović in za Koprjevice dr. Schwarz.

Volitno gibanje v Belgiji. Stirje večji belgijski okraji se zopet krepko pripravljajo na bližnji volilni boj. Voliti bode treba polovico članov vsake zbornice. V reprezentantni ali spodnji zbornici sedi sedaj 111 katoliških mož in 41 liberalcev ter socialstov, odstopiti pa mora 39 katoliških in 36 nasprotnih poslancev. V senatu pa sedi 67 katoličanov in 35 nasprotnikov, od teh se jih mora podvreči novi volitvi 23 katoličanov in 26 liberalcev ter socialstov. Izstopiti mora toraj le dobra tretjina katoliških poslancev, mej tem ko morajo skoro vsi nasprotniki v volilni boj. Borba bo zelo huda. Socialisti se nadejajo, da se bode

spekel zanje najboljši kos, mej tem ko liberalci nimajo nikake nade na kako pridobitev, in bodo morali biti zadovoljni, ako bodo ohranili vse dosedanje sedeže. Vendar se nasprotniki zelo motijo, ako menijo, da bodo katoličani roke križem držali in gledali, kako jim bo socialistična stranka plenila mandate. Poleg tega pa rudečkarji ne uživajo v Belgiji več toliko zaupanja mej nižjimi stanovi, ki so bili že večkrat opeharjeni ravno vsled krivde socialističnih prerokov. Upati je toraj, da splava socialistični up po vodi in prodró katoličani vsaj z dosedanjimi mandati. Sicer imajo pa tudi se v najslabšem slučaju potrebno večino v zbornici.

General Weyler je predvčeršnjim stopil na španjska tla. Izkrčl se je v kljub prigovarjanju somišljenikov v Barceloni, kjer mu je prebivalstvo priredilo precej sijajni vsprejem. Raznim ovacijam je odgovarjal z vzklikom: Živela Španija, živeli delavci! V pogovoru s prijatelji je popisoval položaj na Kubi, grajal pisavo nekaterih vstašem prijaznih madridskih listov, opravičeval združevanje kubanskih poljedelcev ter izjavil, da bode avtonomija na Kubi osodepolna za ondotno narodno industrijo. Vsed tega se hoče vedno boriti proti avtonomiji. Konečno je povedal, da se podá sredi decembra v Madrid, kjer se predstavi svojim zapovedovalcem, ter izjavil, da hoče ostati zvest konservativni stranki. Vsed tega menijo nekateri, da bode postal vodja te stranke. Vlada umevno z njim ni zadovoljna in skuša prikriti vse, kar se je prigodilo povodom njegovega prihoda. Mogoče da ga pozove na odgovor še preje, kakor se sam misli predstaviti.

Socijalne stvari.

Sklepi prvega avstrijskega kmetskega shoda na Dunaju.

Poročali smo že površno o resolucijah prvega avstrijskega kmetskega shoda. Ker so določbe teh resolucij zelo važne, navajamo jih tu doslovno. Dal Bog, da bi se v resnici tudi izvedle na korist kmečkemu stanu, ki je bil in ostane steber države.

I. Organizacija kmečkemu stanu.

Kmetovalci avstrijski se morajo organizovati. Kdor od kmetijstva živi ter sebe in svoje s poštenim delom v potu svojega obraza preživi, je kmetovalec. Od sadov kmetijstva pa živi v Avstriji vsakdo. Kdor pa od kmetijstva živi, mora tudi hvaležen biti kmetijstvu in njegov razvoj po svoji moči pospeševati.

Kdor kmetijstvu ne služi in služiti noče, smatrati je njegovim sovražnikom. Kdor hoče pri kmetijstvu samo kaj zaslužiti, takega moramo prištevati onim, ki hočejo kmečki stan samo izkoriščevati in njegov napredek ovirati.

Kmetje se v kljub svojega napornega dela mnogokje ne morejo živiti, sebe in svojo družino stanu primerno izrejevati in svoje otroke okoliščinam potrebno vzgojevati. Vzrok temu je, ker je vsak sam na se navezan. Kmetje se torej morajo združiti in z združenimi močmi gospodariti. Združiti pa se morajo vsi kmetje cele države, da svojo podedovano lastnino ohranijo in svojemu delu tudi zagotove za služen dohodek. Vsi kmetje, ne oziraje se na narod, nost, so enakopravni in zato zahtevajo, da tudi drugi stanovi, ki žive od kmečkega, pripoznajo enakopravnost vsakega stanu in ljudstva, katero se je do sedaj s poštenim delom preživljalo.

Vsak zoper to namerjen preprič je potrat časa ter posel postopačev in dobičkaželjnih nepoštenih ljudij. Zato kmetski shod obsoja to pristransko prvenstvo katerega koli ljudstva ali stanu, in pričakuje, da vsak svoje ljudstvo spoštuje in brani. Kmečka organizacija se pa mora, kar je samo ob sebi umevno, ozirati na narodne in kulturne razmere; zato se mora prepustiti deželnim zborom sklepanje postav v tem oziru.

Načrt postave, t. j. vladna predloga kmetskega ministra grofa Ledebura je glede stanovskih zadrug prikladna podlaga za organizacijo kmečkemu stanu; toda mora biti čisto neodvisna od vladnih organov in zavarovana pred prevlado veleposestva in pred vplivom kapitalizma.

Stroške za ustanavljanje takih kmečkih zadrug mora prevzeti država. Ustanoviti se mora državna zadružna banka, da se pospešuje delovanje posameznih zadrug.

Deželnim zborom naj se postavno določi roki, v katerem morajo skleniti dotične postave. Ako bi se ta rok ne držal, mora se dotični deželni zbor razpustiti in v kratkem času direktne, splošne, tajne volitve razpisati.

Dokler se kmečki stan postavno ne organizuje, mora c. kr. vlada kolikor največ možno skrbeti za prosopeh in razvijanje kmečkemu življa.

(Dalje sledi.)

Slevstvo.

Slovanska knjižnica, snopiš 65 — 68. — Slučaji usode. Roman. Pavl. Pajkova.

Pred dobrim mesecem je izšl v „Slovanski knjižnici“, katero vrejuje in izdaja Andrej Gabršček v Gorici, roman „Slučaji usode“. Spisala ga je Pavlina Pajkova. Njegova vsebina je taka-le: Ivana, sedaj žena pl. Kolarja, je imela od prvega soproga hčer Malvino. Osemnajst let stara se omoži Malvina s poslovodjo plinove tovarne, baronom Leopoldom N. A malo se briga Leopold za svojo ženo, tembolj pa za igro na borzi. Zaigravši ondi vse svoje premoženje in povrh še ogromno svoto iz tvorniške blagajnice, jo pobriše, ne zmeneč se za soprogo in hčerko.

V tej bedi se vrne Malvina k materi, a ker so se preživljali Kolarjevi sami težko, se poda v Gradec, kjer dobi službo v neki delalnici. Ker ji otrok zboli, mora prenehati z delom. Med tem, ko išče pri moževem strjeu pomoči, ji umre otrok. Kmalu na to dobi službo družbenice na gradu Rauhenstein na Tirolskem.

Leto dni pred Malvininim prihodom na grad je umrl grajšček. Vzrok nagle smrti je bil sin Otmar, ki je ostavil dom in se podal vsled nezvestobe Avrelije, hčere grajščinskega sosa, v inozemstvo.

Po preteklih devetih letih se povrne Otmar na grad, in kmalu za njim pride tudi še zamorec John, katerega je vzel Otmar v službo na svojem svetovnem potovanju. Iskreno prijateljstvo med Otmarjem in Malvino hoče razdreti omožena Avrelija in sklene v dosego svojega namena se poslužiti Johna. A pri tem jo prav pošteno skupi. John se je bil namreč — spoznavši svojo ženo Malvino in Malvina svojega moža Leopolda — odločil pobegniti iz gradu in je zahteval od Malvine stotak za pot, katerega mu ne odreče Malvina. Ker se je bila zapoznala Malvina in ni prišla pravočasno na dogovorjeno mesto, hoče John, zamenjavši Avrelijo z Malvino, usmrtiti Avrelijo in potem se ustreliti še sam.

Vsed teh dogodkov odpove grajščakinja Malvini službo. Med tem umrje na nagloma grajščakinja in Malvina še ostane na gradu, kateri je prešel v last Otmarja; a ne le samo grad, ampak tudi Malvina, postala je namreč njegova soproga.

Kakor razvidno, je glavni junak, oziroma junakinja romana Malvina. Pisateljica jo nam slika blago, razumno, resno, odločno žensko. Njene neupogljive volje ne uklonijo nikoli grozni udarci nesreče in v tem je čista podoba svoje matere, ki tudi v kljub največji revščini in bedi, v kljub mučnim skrbem in bridkostim prenaša junaksko svojo usodo. Kakor je bila idejčno nadahnjena v mladosti, tako je ostala tudi v svojih poznejših letih.

Krepotni Malvini čisto nasproti je pa zvičajna ženska Avrelija. Ona je prava reprezentantinja današnjih modernih žensk. Gizdavost, nečimernost, razkošnost so nje najlepše lastnosti. Do svojega so proga ne čuti v sebi niti najmanjše iskricje ljubezni, pač pa hoče biti občudovana, dvorjena od vseh možkih. Rajska slast ji je, če se vse nji klanja, kakor maliku. Največji vžitek, sploh nje sreča in strmljenje njenega celega življenja je tej lahkomiselniki, napravljati ljubezenske spletke.

Tema ženskima značajema podobna sta značaj Otmarjev in značaj Leopoldov. Otmar, v svoji mladosti blag, vnet za vse dobro in lepo, bolj poetičnega duha, vsakemu prikupljiv, postane vsled prevare največji pesimist, katerega ne družijo nobena vez več s človeštvom. A po blagodejnem vplivu Malvininem se je zopet spreobrnil ta črnogledec v prijaznega človeka.

Ko bi bil Otmar malo manj sanjarski in imel nekoliko več odločnosti, resnosti, katera pristaja možkim, bi ugajala njegova oseba bolje.

Povsem drugačen od Otmarja je pa Leopold. Vkljub svoji izobraženosti in oliki je največji pijanec, igralec prve vrste, slepar, kakoršnih dobiš danes cele trope v „višjih krogih“. Ljubezni do svoje žene ne pozna nobene; preteplje jo, kakor se res spodobi plemenitašem, prav po barbarsko. A modrokrvni Leopold se vendar le boji sodnikov; nabiti samokres nosi vedno seboj, in ko se mu ne posreči ulti, si požene kroglo v svojo glavo.

Kar se tiče dejanja, se ono splošno neprisiljeno razvija. Hib seveda tudi v tem oziru ne manjka v

knjigi. Tudi so nekateri deli predolgi; tako nam razklada pisateljica n. pr. družinske razmere pri Kolarjevih preveč na dolgo in široko. Nekatero epizodo so pa prav dovršene, v mislih mi je zlasti oni pogovor med Malvino in Leopoldovim strijcem, ali med Malvino in Avrelijo. Če se ne bi poudarjala Malvinina lepota tolikokrat, bi bilo tudi dobro. Jezik je gladek in lahek. Nekatero bolj tuje besede, kakor „presmotrivati“ (pag. 252) ali „prozračna“ (bledoba) ne bi bile ravno potrebne. „Pregrešiti se na sebe in človeštvo“ (pag. 194) ne govorijo Slovenci. Ravno tako se pravilnejše piše „zgražati“ in ne „zgroževati“; čudno se glasi tudi: „vi si narisujete v strogosti“ (pag. 191).

Bolj čudna je tudi podoba: „leta, brezmiselno življenje pretvorijo lepo žensko v predčasno razvalino“ (pag. 9). Smešno je pa, imenovati v tako resnem trenutku, kakor se je bila nahajala Malvina, otroka „črvička“ (pag. 271).

Bistvena hiba tega kakor tudi drugih leposlovnih del Pavline Pakove je, da se obravnava vedno jedna in ista „materia trita“. Nič vzvišenega, nič novega!

Splošno pa se sme reči, da se ta roman v dobi, ko naši mladi pisatelji tako kopičijo slovstveni gnoj, še precej lahko bere. Proletarec.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 25. novembra.

(Codellijev kanonikat.) Včerajšnja „Laib. Zeitg“ je objavila vest, da je kapelan gosp. dr. Mauring imenovan Codellijevim kanonikom. Cerkevno pravo v tem slučaju imenovanja ne pozna, pač pa prezentacijo po patronu, ki daje prezentancu jus ad rem, če se pravilno izvrši, o čemer pa ima soditi samo cerkevna oblast. Torej je bilo poročilo „L. Z.“ o tem imenovanju prezgodnje.

(Lokalni kapelaniji) Podkraj in Vrabče na Vipavskem sta v smislu zakona z dne 7. maja 1874 sistemizovani kot samostojni duhovno-pastirski mesti.

(Iz Št. Petra na Notranjskem) dne 24. nov. Mnogim je, po obvestilu „Slovenca“, na skrbi kako bi ljudstvu zabranili pot v daljno Brazilijo. Pred letom dni imeli smo tudi pri nas to nalogo. Zdaj pa ko čujemo, da imajo v nekaterih delih naše dežele nasiljivi agentje razprežene svoje mreže za lov nepremišljenega ljudstva, živimo mi v tej zadevi prav brezskrbno; k nam ne pride nobeno vabilno pismo še manje pa agent, če ravno je zaslužka potrebnega ljudstva več kakor drugod. To srečo naklonil nam je agent Grgolet sam, kateri je s sladko obljubo marsikoga zvalil iz domovine, po kateri zdaj milo zdihuje, imajoč pred očmi širno morje, katero mu mogoče pot do rojstne vasi za vselej zapira. Mnogi izseljenci tega kraja zrl so pred odhodom samo kupe zlata v napovedani deželi, misleči, da si v kratkem času nagrabi vsak svoje vreče cekinov in pohiti domov z njimi. Žal pa da so se v večini varali enako mojemu znancu, kateri mi je pri slovesu podal roko rekoč: Z Bogom! upam, da se čez par let vidimo in da pridemo toliko bogati, da bomo lahko vam (trgovcem) štrene mešali! Zdaj pa poroča, da se mu zelo slabo godi in da ne upa več videti kranjske dežele. Temu podobna poročila dohajajo v ta kraj tudi od več drugih; le malo jih je, da bi se deloma zadovoljili z Brazilijo; da bi pa kateri pisal, tu je po vsem boljše, kakor na Kranjskem, ne pridem radi dobrih razmer več nazaj, ni še slišati in menda tudi ne bo, že zaradi tamošnjega podnebja ne. Tam namreč, radi smrdljivih soparno vročih zrakov, ni mogoče imeti slasti do jedi, sploh se pa tudi ne sme zavživati enaka jed kakor tukaj, če bi se tudi dobila. Fiziološke vrste ni tam za rabo, rumena turšica, katero štejemo takaj za najboljšo, tam ne ugaja želodecu, ker je pretežko prebavljiva, to bi bil tudi krompir, če bi tam rasel. Poleg nezdravega podnebja so pa tudi tam vdomačene tako čudne razmere, da se jih v Evropi rojen človek ni vstanu privaditi. Po odhodu prvih naših izseljencev je že pretexlo 7 let, zadnji so šli pa lansko leto osorej. Domoljubi storili so v vsakem oziru veliko, da vsaj nekateri doma ostanejo, a bil je slednji poskus brezuspešen; agent Grgolet s svojimi pismi, katera so po bliskovo krožila med ljudstvom, je premagal vse. Ziaj pa, ko cepajo, kakor hruške pred dozoritvijo z drevesa, izseljenci nazaj v domovino, suhi kod trska, vsak s slabim poročilom, so naši ljudje drugih mislij; če bi prišlo

v Brazilijo vabečih sto agentov, ni treba imeti strahu pred njimi, kar zadeva naš kraj. Ta skušnjava se je toraj pri nas dobro obnesla, res da na škodo revnega ljudstva, toda za greh mora biti pokora, katera ne izostane tudi tistim, kateri se brezmišljeno vsedejo na limance to zadevnim agentom. Te vrstice sem sestavil po lastni skušnji, iz pismenih poročil tam bivajočih in po pripovedbah domu došlih izseljencev za tiste, kateri bi znali hrepeneti še po južni Ameriki. Če pa hoče kateri vedeti še več, naj se potruži sem v St. Peter, kjer me je lahko najti, da mu pokažem pot do tistih, kateri so došli iz Brazilije, da zve neposredno, kakšna in kaj je in za koga je ta dežela. V. Krašovec.

(Pevski večer) s petjem, vojaško godbo in malim plesom obeh zborov Glasbene Matice vršil se boče v soboto dne 27. t. m., ob 8. uri zvečer v mali dvorani „Narodnega doma“. — K mnogobrojni udeležbi vabijo se vsi p. n. člani in njihove rodbine.

(Poročil) se je danes 24. t. m. v Smartinu pri Kranju gospod J. Krenner, trgovec v Kranju, z gospodično Leopoldino Smid, hčerjo veleposestnika in graščaka Šmida na Gaštejju pri Kranju.

(Prvi sneg.) Danes popoldne okolu jedne ure so jele naletavati prve snežinke in sedaj, ko to pišemo, ob 4. uri, se že sme reči, da pada sneg. Strehe so že pobeljene.

(Zdravje v Ljubljani) od 14. do 20. novembra. Novorojenih je bilo 21, mrtvorajeni 4. Umrlo jih je 18, mej njimi za grižo 1, za vratico (davico) 1, za jetiko 1, za vnetjem sopilnih organov 3, vsled mrtvouda 2, za različnimi boleznimi 10; mej njimi je bilo tujcev 4, iz zavodov 6. — Za infekcijskimi boleznimi so oboleti, in sicer: za škrlatnico 1, za grižo 1, za oslovskim (dušljivim) kašljem 1 in za vratico 5.

(S Črnega Vrha pri Idriji.) Dne 23. novembra obhajala sta zakonska Anton Likar in njegova žena Margareta svojo zlato poroko. Oba sta še zdrava in krepka. Anton Likar je gospodar Lepega Dola, katerega naseljenje je kaj lepo popisano v I. letniku „Dom in Svet-a“. Tamkaj daleč proč od drugih hiš, sredi gozdov, še sedaj gospodarita in obdelujeta s svojimi sinovi obsežno zemljišče. Imata več kot 100 ovac in precej krav ter izdelujeta izvrsten ovčji sir, katerega zlasti Lshi radi kupujejo. Ravno vsled izdelovanja sira si je hiša v Lepem Dolu zelo opomogla, tako da se šteje med najpremožnejše v črnovrški občini. Zlatoporočencev se je spomnil grof Lanthieri iz Vipave. Poslal je njima svojo podobo in mnogo steklenic izvrstnega vina iz graščinskih vinogradov na Slapu. Mnogoštevilni povabljeni gostje niso pozabili piti na zdravje imenitnega darovalca.

(Na Homcu) je pogorelo dne 23. t. m. zvečer sredi vasi troje gospodarskih poslopij z vso krmo vred. Da se je ogenj ob toliki suši poprej ukrotil, imamo zahvaliti vrle požarne brambe iz Mengša, Domžal in Doba, katere so, kolikor le možno, naglo dospеле na pogorišče. Žal, da domačih dveh sosesk nobena nima lastne brizgalnice. — Tukaj je letos prešišja kuga napravila mnogo škode zlasti po domači vasi, sedaj pa še ta nezgoda; vendar so bili vsi trije gospodarji zavarovani.

(Tovarna kranjske industrijske družbe) za železo v Škednju je danes pričela svoje delo.

(Nezgode.) Iz Št. Petra na Krasu, 24. nov. Danes ob 4. uri popoldne je blizo vasi Tabra nad Zagorjem naloženi voz listja do smrti potrl tamošnjega posestnika Janeza Štavar, vulgo Anžina. — Lastnika gostilne „Pri lovcu“ g. Fr. Jakša, bivšega pošt. odpravitelja, pa je zadela kap, in je že ob 8. uri zvečer umrl.

(Razpisano) je mesto deželne vlade svetnika v Ljubljani. Prošnje je vložiti do 25. decembra t. l. pri deželnem predsedstvu v Ljubljani. — Pri okr. sodišču v Kranju je razpisana služba sodnega sluga. Prošnje do 25. decembra t. l. dež. sodišča predsedstvu v Ljubljani. — Pri okrožnem sodišču v Celju sta razpisani služba jetničarskega paznika in sluga pomočnika. Prošnje do 17. decembra t. leta okrožnega sodišča predsedstvu v Celju. Pri istem sodišču in do istega roka je razpisanih šest služb za sodne sluga. — Pri finančnem vodstvu v Ljubljani so razpisana služba kanclijskega oficijala, mesto tajnika pri finančni prokuraturi in več mest za koncipiste. Prošnje do 10. decembra na predsedstvo finančnega vodstva v Ljubljani.

(Governiki na vatle.) Ker je bilo po nemškem logu toliko šuma glede poslanca Lecherja, ki je govoril ali bolje stal na govorniškem odru dvanajst ur, omenja „L' Univers“ v tem oziru še dvoje drugih hujših vzgledov. Rihard Webster, član angleške zbornice je pri razpravi o znani Parnellovi aferi govoril zaporedoma v petih sejah zbornice od 22. do 26. oktobra 1888 vsega skupaj nad 40 ur. Njegov govor, ko so ga objavile „Times“, je obsegal 56 velikih kolon ter je bilo v njem 132 tisoč besedij. — Rumunski posl. pl. Horwicz je pred nekaj leti govoril neprenehoma 37 ur, ne da bi bil prekinil svoj govor, dokazujoč, da treba postaviti ministerstvo Bratianovo na zatožno klop. Ob sklepu govora je dejal govornik, da se čuti utrujenega, kar je umevno, poslušalci in poslanci po so bili zaspani, kar se lahko opravičuje.

(Streljanje brez dima in poka) Iznajditelj smodnika, ki je bil vendar moder mož, bi sedaj komaj še spoznal prvotno svojo iznajdbo. Pred nekaj leti so iznašli smodnik brez dima, kar je precejšnja sprememba v vojni tehniki. Najnovejši vojaški strokovni listi na Francoskem pa poročajo že o „streljih brez plamena in poka“. Prve poskuse so priredili pred kratkim v poskuševalnici tovarne v Hotchkis-u pod vodstvom iznajditelja, obersta Humberta; poskusi so se tako povoljno obnesli, da je sklenil francoski topničarski štab, da naj se poskusi na državne stroške nadaljujejo. Ako bi iznajdba obveljala, bi bilo treba presneto temeljitega premisleka, predno bi prišlo do vojne. Bojišče bi postalo igrišče slepih mišij, in hrupni, glasni vojni bog bi postal tih morilen angelj. Iznajdba obersta Humberta je sicer popolnoma enostavna. Kaj povzroči plamen pri sedanjih puškah? Gotovo vnetljivi plinovi, ki gredo neposredno po strelu iz cevi. Odkod izvira glasni pok? Istotako vsled plinov, ki se naglo razširijo, kar povzroči močno zračno gibanje. Zapre naj se torej plinom izhod neposredno, ko je strel ostavil cev, uniči se jim njih življenska moč s kakim elastičnim odporom, potem pa se jih pusti, da polagoma iz postranskih odprtih izpuhté — pa ne bo niti sluha o kakem plamenu ali poka. To je princip Humbertove naprave. Plini silijo že med svojim tekom v neki stranski prostor ter zapro z nekako zaklopnico odprtino cevi ravno v tistem hipu, ko je šel strel iz cevi. — Potem izpuhte plini na strani skozi majhno mrežico. — Če boče ugodne prve poskuse potrdila nadaljna izkušnja, tega seveda še ne vemo.

(„Fredericus secundus.“) V sedemletni vojski je Friderik kralj ubežal preganajočim ga pandurom v samostan Kamenec v Šleziji, kjer ga je opat skrtil pred zasledovalci. „Stari Fric“ tega opata ni pozabil in kedar ga je pot nanesla mimo samostana, se je ondi vselej vstavil in vprašal opata, ako ima kako željo. Opat ni imel nikoli druge želje, razven da mu je tudi v prihodnje zagotovljena kraljeva milost. Tudi pri nasledniku tega opata se je kralj nekoč pomudil ter ga po svoji navadi vprašal, ako kaj želi od njega. Opat je dejal: Veličanstvo, včeraj nam je umrl samostanski brat, ki je bil izvrsten pevec-tenorist; prosil bi, ako nam Veličanstvo blagovoli oskrbeti družega. Kralju se je taka prošnja zdela smešna in dejal je: Dobro, jaz imam izvrstne tenoriste, pošljem vam enega iz Landshuta. Tam je imel kralj veliko izrejevališče za mule in osle. Opat, ki o tem ni ničesar vedel, mu odgovori: Ker ste Veličanstvo tako milostni, da ste uslišali našo prošnjo, hočemo iz hvaležnosti novega brata Veličanstvu na čast imenovati „Fredericus secundus“ (Friderik drugi). Iznenađen vsled te navidezne surovosti gledal je kralj nekaj časa opata, potem pa zaklical vojniki: Naprezi! Potoma na voz pa je kralj mrmral sam seboj: „Tako pride, ako človek zbija neumne šale“.

Društva.

(Slovensko-katoliško delavsko pevsko društvo Zvon) priredi dne 5. decembra zvečer Miklavžev večer v prostorih starega strelišča.

(Slovenska krščansko-socijalna delavska zveza v Ljubljani) priredi v nedeljo dne 28. nov. prvi društveni sestanek v prostorih „Katoliškega Doma“ v Ljubljani. — Vspored: 1. Nagovor predsednikov. 2. Predavanje č. g. kanonika J. Sušnika o upeljavi elektrike in telefona v Ljubljani. 3. Petje. 4. Raznoterosti. — Zacetek ob pol 5. uri popoldne. Vstopnina prosta. Slovenski delavci in delavke, ter njih prijatelji prihitite na sestanek v najmnogobrojnem številu!

Telefonična in brzojavna poročila.

Dunaj, 25. novembra. Sinoči, takoj po zaključeni seji zbralo se je dvajset poslancev pri predsedstvu, da so kot priče izpovedali o izgrelih v zbornici. Potoczek pravi, da je posl. Pfersche potegnil nož ter ž njim grozil poslancem na desnici. Posl. Milevski izjavlja, da Pferscheta ni nikdo zgrabil za vrat, pač pa spričuje, da mu je Pfersche žugal z nožem. Posl. Horansky izjavi, da je Pf. kričal: Jaz vas zabodem in vam trebih preparam. Posl. Šuklje pravi, da je prihitel Pfersche z nožem proti desničarjem ter vpil: „Jaz imam nož“. Takoj nato je res zagledal, da je dvignil nož v roci. Nato ga je prijel za roko, rekoč: „Pomislite, gospod kolega, kedo ste in kaj delate.“ — Pfersche pa je kričal v jednomer: „Jaz moram enega zabosti.“ — Posl. Lang izjavlja, da je prijel Schönererja za roke, da ni mogel stola vreči mej poslance. — Posl. Udržal omenja, da je Pferschetu dejal: Kako se drznete, nesrečnež, odpirati nož. Pfersche nato: Da jaz sem ga odprl. Posl. Lebloch izjavlja, da ga je posl. Wrabec vdaril po glavi. Posl. Šramek priča, da je Wolf kričal: Sedaj se bomo pa z nožmi! Jutri pa pridemo z revolverji in vas bomo postreljali kakor pse. Vse te izjave je predsedstvo zbornice izročilo državnemu pravdnstvu.

Dunaj, 25. novembra. (Posl. zbornica.) Predsednik Abrahamowicz pride danes popoldne malo po jedni uri v zbornico. Levičarji ga pozdravljajo z ironičnimi „heil“-klici. Ob 1. uri 35 minut otvori predsednik sejo. Predsednik hoče govoriti, toda levičarji mu ne pusté. Poslanec Wolf kliče: Kak drugi in ne ta „Gauner“ naj vodi predsedstvo. Schönerer zahteva besede mej glasnim kričanjem ostalih levičarjev. Wolf kriči: V tej zbornici ni več nobene pravice. Radi nepopisnega vrišča mora predsednik pretrgati sejo do tretje ure. Levičarji pozdravljajo to izjavo s hura- in bravo-klici.

Dunaj, 25. novembra. Vsled nečutenih, v parlamentarnem življenju do sedaj jedinih škandalov je parlamentarna komisija danes se zbrala v posvet. Splošno so povdarjali vsi člani, da je zborovanje na podlagi sedanjega poslovnika nemogoče, ker opozicija namenoma onemogočuje vsako redno razpravljanje. Soglasno je torej parlam. kom. sklenila, hoteč varovati čast in ugled avstr. zbornice pred zunanjim svetom, spremeniti poslovni red. Sklenila je, da se glasovanje po imenih o formalnih stvareh popolno izključi. Poslance, kateri bi nameravali delati v zbornici nered ali hrupno zavlačevali razpravljanje točk dnevnega reda, ima predsednik pravico izključiti za tri seje, zbornica pa pravico za 30 dni. Na ta način izključeni poslanci izgubé dijete ter nesmejo priti v zbornico. Ako bi v kljub temu prišel kak tak poslanec v zbornico, ima zbornični predsednik pravico odvesti ga iz zbornice s pomočjo straže, katero ima predsednik že od danes od vlade na razpolago. — V imenu parlamentarne komisije desnice je danes v zbornici ta predlog stavil posl. grof Falkenhayn, utemeljujoč ga s tem, da je večina zbornice v prvi vrsti odgovorna za vzdrževanje reda v zbornici, da je ona odgovorna za čast zbornice in zato da se parlamentarno delo redno vrši. Ker pa po dosedanem poslovniku to ni mogoče, kakor so to eklatantno dokazali nepopisni škandali, ki so se v nečast avstrijskemu parlamentarizmu pojavljali včeraj v zbornici, zato neobhodno treba novega poslovnika, kateri bo omogočil predsedniku, redno voditi zbornične seje. Opozicija je ves čas mej govorom Falkenhaynovim rogovilila, kričala in ropotala. Ko je končal govornik, je nastal po zbornici silen nemir. Levičarji so iz svojih sedežev hiteli kričeč in grozeč proti predsedstvu, oblegali so predsedstvo ter grozili Abrahamowiczu, da ga vržejo s predsedniškega stola, ako da tak predlog na gla-

sovanje. Predsednik Abrahamowicz je bil v veliki nevarnosti, ko se hrup ni hotel poleči, prijel je za zvonec ter hotel zaključiti sejo in se umakniti nasilstvu. Desnica je pa neizprosno zahtevala, da se mora o predlogu glasovati. Za trenotek se hrup nekoliko poleže in ta moment porabi Abrahamowicz ter da Falkenhaynov predlog na glasovanje. Predlog je desnica soglasno vsprejela. Ko je predsednik to naznanil zbornici, nastali so nepopisni prizori, krik, ropot, grožnje, suvanje, vse vprek se je razlegalo po zbornici; upanje je, da zadnji krat. — Sedaj je seja pretrgana.

Dunaj, 25. novembra. Največji škandal pri izgrelih v zbornici, katere so namenoma vprizorili levičarji, je ta, da sedaj po časnikih zvrčajo vso krivdo na večino. Liberalna stranka je izdala celo neko izjavo, v kateri večini pripisuje krivdo za izgrede, za svoje suroveže pa pravi, da so se le branili proti nasilstvu desničarskih poslancev.

Dunaj, 25. novembra. Opozicija misli da je s sinočnimi izgredi preprečila vsako parlamentarno delo. Temu nasproti se nanzanja, da se je parlamentarna komisija desnice izrekla kot permanentno, da hoče poskrbeti za red v zbornici v kljub vsem zavratnim nakanam levičarjev.

Dunaj, 25. novembra. Danes so bili listi „N. Fr. Presse“, „Volksblatt“, „Arbeiterzeitung“ in „Ostdeutsche Rundschau“ konfiskovani, ker so krivdo za včerajšnje izgrede zvrčali na desnico in Nemce hujskali na upor. Tudi „Fremdenblatt“ je ostro napadal večino zaradi teh izgrede. Čuje se, da bodo desničarji v delegaciji interpelirali ministra Goluhovskega, čegar glasilo je „Fremdenblatt“, zakaj da vladni list tako tendenciozno poroča neresnico.

Dunaj, 25. novembra. Poročila vseh tukajšnjih listov se vjemajo v tem, da je poslanec Pfersche povodom pretepa v včerajšnji seji zbornice poslancev res odprl svoj žepni nož.

Praga, 25. novembra. Včeraj je pogorela velika tovarna za sladkor v Pečeku. Škoda se računa na 2 milijona. Uničenega je do 2500 meterskih stotov gotovega blaga in 120 vagonov surovine. Požar je uničil tudi nad 20 bližnjih hiš. Provročena skupna škoda se še ne da konstatovati. Tovarna je zavarovana za veliko svoto.

Falkenstein (Češko), 24. novembra. Včeraj popoldne kmalu po 4. uri so čutili tukajšnji prebivalci močen, več sekund trajajoč potresni sunek. — Naslednjo noč je snežilo.

Pariz, 25. novembra. Avstrijska cesarica Elizabeta je dospela z Dunaja danes zjutraj ob 7. uri 25 minut. Na vzhodnem kolodvoru jo je navzoče občinstvo živahno pozdravilo. Ob polu desetih se je odpeljala cesarica v Biarico.

Carigrad, 25. novembra. Avstrijski poslanik baron Calice je prejel za svoje vspešno posredovanje v Brazzafollijevi zadevi najvišje priznanje.

Tarbes, 25. novembra. Na kolodvoru v Tournayu sta trčila dva vlaka. Ubitih in ranjenih je več oseb ter razbitih veliko število voz.

Roveredo, 24. novembra. Minulo noč so neznan zločinci z dinamitom razbili pet državnih mejnikov mej južnimi Tirolami in Vicenco.

Umrlj so:

22. novembra. Ivan Brajar, kotlar, 37 let, Vodmat 47, Abscessus pulm. — France Škerl, knjigovez, 65 let, sv. Petra cesta 16, Pneumonia.

V hiralnici:

22. novembra. Genovefa Dermastija, delavka, 50 let, ostarelost in dementia.

V bolnišnici:

20. novembra. Anton Hočevan, starinar, 75 let, srčna hiba. — Uršula Marn, dninarica, 76 let, pljučnica.

Tujci.

23. novembra.

Pri **Novos**: Hermann iz Strassburg-a. — Maas iz Trsta. — Manheimer iz Mondhofen-a. — Fels, Migotti, Ordnes, Redl, Lenhart, Rainer z Dunaja. — Frankheim iz St. Jerneja. — Mally, Brendel iz Zagreba. — Koritnik iz Blok. — Willsch iz Gorice. — Tominz iz Vel. Lašič.

Pri **Loydu**: Košir iz Ribnice. — Kopecki iz Zagreba. — Smuc iz Admonta. — Lavrenčič iz Vipave. — Fajdiga iz Kamnika. — Dolinar iz Stare Oselice.

Pri **bavarskem dvoru**: Kump iz Kočevja. — Križaj iz Beljaka.

Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 306.2 m.

Ura	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura po Celziju	Vetrovi	Nebo	Padačina v 24. urah v mm.
24	9. zvečer	736.4	2.3	sl. jug	slakoro obl.	
25	7. zjutraj 2. popol.	736.6 736.3	3.0 1.5	sr. vzhvz. sr. svzh.	oblačno sneg	0.0

Srednja večerajšnja temperatura 1.5°, za 0.2° pod normalom.

Zavarovanje

zoper

tatvino po

vlomu.

Domača splošna zavarovalna akcijska družba v Budimpešti
(akcijski kapital 2.000.000 kron a. v.) sprejema

zavarovanja zoper ogenj in telesno poškodovanje po neizgadah,
tudi (806 4-1)

zavarovanje zoper tatvino po vlomu
v stanovanja, vile, skladišča, in prodajalnice vsake vrste proti nizki premiji in pod kulantnimi pogoji.

Natančna pojasnila daje
generalno zastopstvo za Avstrijo:
Dunaj, I., Elisabethstr. 26,
in glavni zastopnik za Kranjsko:
gosp. **Josip Perhavo**
v Ljubljani, Marije Terezije cesta 4.

Portrete

po vsaki fotografiji izdeluje zelo umetniško po 5 gld. do 15 gld. kos

807 2-1

Emanuel Schramek,

slikar na Dunaju, V., Phornsgrasse 9, 4. St.

Zavod za umetnost slikarij
26-15 na 298
steklo B.Škarda
v Brnu.

Specijaliteta:
Izdelovanje cerkvenih oken.
Sedemkrat odlikovan.
Ceniki zastoj in franko.
Se dopisuje v vseh slovanskih jezikih.
Katalogi na upogled.

Jedino pravi Balsam

(Tinctura balsamica)

iz lekarnar pri „angelju varhu“ in tovarne farmaceutičnih preparatov

A. Thierry-ja v Pregradi pri Rogatec-Slatini.

V svrhu varnosti občinstva pred ničvrednimi ponarejenji nosim od sedaj nadalje te-le obilstveno registrovano varstveno znamko.

Preskušen in potrjen od zdravstvenih oblastev.

Najstareje, najpristnoje, najreelneje in najceneje ljudsko domače zdravilo, ki uteši prsne in pljučne boleti krč v želodcu itd. ter je vporabno notranje in zunanje. V znak pristnosti je zaprta vsaka steklenica s srebrno kapico, v katero je vtisnjena moja tvrdka **Adolf Thierry, lekarna pri „angelju varhu“**. Vsak balsam, ki ne nosi zgoraj stoječe zelene tiskane varstvene znamke, naj se odkloni kot čim ceneje tem nič vredneje ponaredbi. **Pazi naj se teraj vedno natančno na zeleno varstveno znamko, kakor zgoraj!** Ponarejalce in posnemovalce svojega jedine pravega balsama, kakor tudi prekupce nič vrednih ponarejenih, občinstvo varajočih drugih balzamev, zasledujem najstrožje sodnijskim potom na podlagi zakona o varstvenih znamkah. Kjer se ne nahaja zaloga mojega balsama, naj se naroči direktno in naslovi: **Na angelja varha lekarno A. Thierryja v Pregradi pri Rogatec-Slatini.** 12 malih ali 6 dvojnih steklenic stane franko vsake avstro-ogerske poštna postaje 4 krona, v Bosno in Hercegovino 12 malih ali 6 dvojnih steklenic 4 krona 60 vinarjev. Manj kot 12 majhnih ali 6 dvojnih steklenic se ne razpošilja. Razpošilja se samo proti predplačilu ali poštnemu povzetju. **Pazi naj se vedno natančno na zgorajno zeleno varstveno znamko, katero mora nositi v znak pristnosti vsaka steklenica.**

Adolf Thierry, lekarnar
139 21 v Pregradi pri Rogatec-Slatini. 396 30-25

Prodaja hiše.

Dvonadstropna hiša z gostilniškimi in prodajalniškimi prostori v zelo obiskani ulici v središčnem mestu proda se pod jako ugodnimi pogoji.

Natančneje v notarski pisarni g. dr. Vok-a v Ljubljani. 776 3-3

Bortolo Sardotsch, Koper

(tvrška obstoji od l. 1828)

prodaja

domača in inozemska olivna olja.

Na zahtevanje pošilja vzorce brezplačno in franko.

Ozir poštenosti,

zmernih cen in točne, redne postrežbe so najboljši dokaz razni samostani, cerkvena predstojništva in zasebniki, kateri pri gornji trdki kupujejo vse, kar potrebujejo takega blaga. od najfinejšega namiznega olja do goriva in olja za mazanje strojev. 674 39

Stanarinske knjižice
za stranke z uredno potrjenimi določbami hišnega reda v slovenskem in nemškem jeziku, z razpredelbo za vplačevanje stanarine, vodovodne in mestne doklade, dobé se komad po 15 kr., 10 komadov vkup l. gld. v Katol. Tiskarni v Ljubljani.

Zajamčeno samočista

odlikovana z najvišjimi odlikovanji

Tomaževa fosfatna moka

iz čeških in nemških tovarn za Tomaževo moko

je najbolje učinkujoče in najcenejše fosfornokislino gnojilo.

Da ima v sebi 15—17 odstotno citratno raztopljive fosforne kisline in 28—100 odstotkov fine moke, se jamči.

Za vse vrste zemljine prsti.

Za zboljšanje zemlje revne na fosforni kislini, za vsa žita, okopalne in oljne rastline, za vinograde, hmeljne in zelenjavne nasade in posebno za gnojenje travnikov.

Prekaša glede na poznejši vpliv vse superfosfate.

Jedva nedostajajoča množina citratno raztopljive fosforne kisline se povrne, ceniki, strokovni spisi in druga pojasnila so na razpolago.

Vprašanja in naročila naj se pošiljajo

56 33-34

prodajališču fosfatne moke

čeških tovarn za Tomaževo moko v Pragi

Mariengasse 11.

Razglas.

Uradni prostori c. kr. deželne sodnije v Ljubljani v civilno pravnih zadevah nahajajo se v hiši baronice de Traux

na Bregu št. 20,

uradni prostori deželne sodnije v kazenskih zadevah, okrajne za mesto delegovane sodnije v kazenskih zadevah in državne pravdnitva pa

v Hrenovih ulicah št. 11 a

kjer se bodo zanaprej tudi porotne razprave vršile.

C. kr. deželne sodnije predsedništvo v Ljubljani,

dné 18. novembra 1897.

Otvoritev trgovine.

Usojam si najljubdeje naznanjati, da sem otvoril na tukajšnjem

Mestnem trgu šte. 19

pod trgovsko-sodno protokolirano tvrdko

J. C. PRAUNSEISS

trgovino z delikatesami in mesnino.

Prizadeval si bodem vedno imeti v zalogi pristna domača in inozemska vina, izvrstne likere, konjak, čaj, rum, sladkor, kavo, riž, makarone, posladkorjeno sadje, najfinejše klobase in suho meso lastnega izdelka, kakor tudi razne vrste namiznega sira itd.

Skrbel bodem za solidno in pazljivo postrežbo ter se nadejam, pridobiti si s tem popolno zaupanje in mnogoštevilen obisk častitih naročnikov.

Velespoštovanjem

J. C. PRAUNSEISS.

Vnanja naročila izvršujejo se točno in najskrbneje.

Dunajska borza.

Dné 25. novembra.		Dné 24. novembra.		Kreditne srečke, 100 gld. 209 gld. 50 kr.	
Skupni državni dolg v notah	102 gld. 35 kr.	4% državne srečke l. 1854, 250 gld.	160 gld. 25 kr.	4% srečke dunav. parobr. družbe, 100 gld.	156 " "
Skupni državni dolg v srebru	102 " 35 "	5% državne srečke l. 1860, 100 gld.	159 " 75 "	Avstrijskega rudečega križa srečke, 10 gld.	19 " 25 "
Avstrijska zlata renta 4%	122 " 85 "	Državne srečke l. 1864, 100 gld.	191 " 75 "	Rudolfove srečke, 10 gld.	24 " 50 "
Avstrijska kronna renta 4%, 200 kron	102 " 35 "	4% zadolžnice Rudolfove želez. po 200 kron	99 " 65 "	Salmove srečke, 40 gld.	74 " "
Ogerska zlata renta 4%	122 " 40 "	Tisine srečke 4%, 100 gld.	139 " 50 "	St. Genois srečke, 40 gld.	79 " "
Ogerska kronna renta 4%, 200 kron	100 " 05 "	Dunavske vravnave srečke 5%	129 " "	Waldsteinove srečke, 20 gld.	57 " "
Avstro-ogerske bančne delnice, 600 gld.	946 " "	Dunavsko vravnavno posojilo l. 1878	109 " 50 "	Ljubljanske srečke	22 " 75 "
Kreditne delnice, 160 gld.	354 " 70 "	Posojilo goriskega mesta	112 " 50 "	Akcije anglo-avstrijske banke, 200 gld.	162 " 59 "
London vista	120 " "	4% kranjsko deželno posojilo	98 " 20 "	Akcije Ferdinandove sev. želez., 1000 gl. st. v. 3400	3400 " "
Nemški drž. bankovci za 100 m. nem. drž. velj.	58 " 92 1/2 "	Zastavna pisma av. osr. zem.-kred. banke 4%	98 " 50 "	Akcije južne železnice, 200 gld.	79 " 50 "
20 mark	11 " 78 "	Prijoritete obveznice državne železnice	223 " 50 "	Splošna avstrijska stavbinska družba	93 " 50 "
20 frankov (napoleon)	9 " 55 "	" " južne železnice 3%	184 " 50 "	Montanska družba avstr. plan.	132 " "
Italijanski bankovci	45 " 40 "	" " južne železnice 5%	125 " 85 "	Trboveljska premogarska družba, 70 gld.	172 " "
C. kr. cekini	5 " 68 "	" " dolenskih železnic 4%	99 " 50 "	Papirnih rubljev 100	125 " "

Nakup in prodaja
vsakovrstnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd.
Zavarovanje za zgube pri izrebanjih, pri izrebanju najmanjšega dobitka.
Kulantna izvršitev naročil na borzi.

Menjarnična delniška družba
„MERCUR“
Wollzeile št. 10 Dunaj, Mariahilferstrasse 74 B.

Pojasnila v vseh gospodarskih in finančnih stvarih
potem o kursnih vrednostih vseh spekulacijskih vrednostnih
papirjev in vestni sveti za dosego kolikor je mogoče visocega
obrestovanja pri popolni varnosti
naloženih glavnice.